

POBALTÍ EXPORTNÍ PŘÍLEŽITOSTI

30.1.2024

Věra Všetická

Vedoucí zahraniční kanceláře
CzechTrade Pobaltí

Obsah semináře

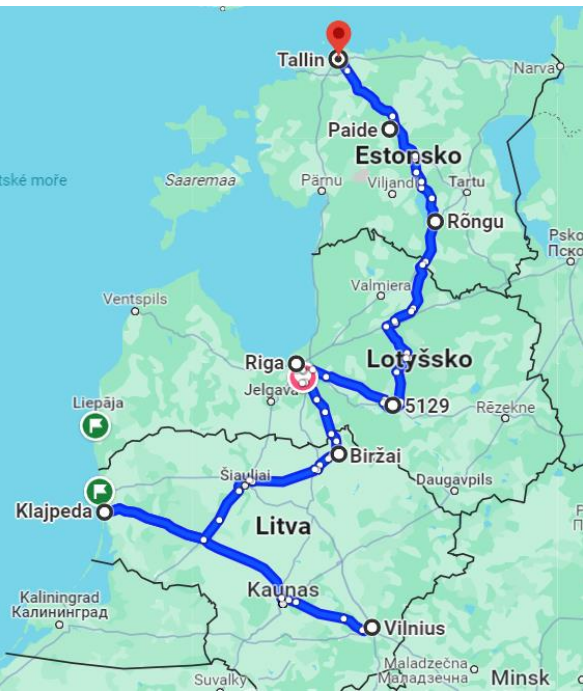
1. **Aktivity ZK CzechTrade Pobaltí**
2. **Ekonomická situace v zemích Pobaltí**
3. **Vliv války na Ukrajině**
4. **Litva, Lotyšsko a Estonsko – odlišnosti a společné prvky**
5. **Aktuální exportní příležitosti a největší projekty v regionu**
6. **Důvěryhodné informační zdroje**
7. **Specifika obchodního jednání s Litevci, Lotyši, Estonci a rusky mluvícími**

Aktivity ZK Pobaltí (1)

- Individuální asistenční služby pro české společnosti
- Doprovod českých firem na obchodní jednání
- Organizace obchodních misí napříč Pobaltím
- Organizace českého národního stánku na veletrhu: Tech Industry

Aktivity ZK Pobaltí (2)

- Bezplatné konzultace – Meeting Point
- Publikační činnost
- Vzdělávací semináře

**Meeting Point
CzechTrade 2024**
Konzultujte své podnikání
s experty na export
27.–28. 2. 2024
Praha, O2 Universum

Celý článek dostupný [ZDE](#)

Estonsko, jak ho neznáte - zaměřeno na strojírenství

Co se vybaví většině Čechů, když se zeptáte na nejseverněji položený stát Pobaltí Estonsko? S velkou pravděpodobností to bude jeho vysoce rozvinutá digitalizace, zvláště pak státní správa. Řada lidí si Estonsko propojí také se všeobecně známými značkami, jako jsou Skype a Bolt. Ale co dál? Na co se orientuje místní průmysl a v čem se nabízí možnosti spolupráce s českými obchodními partnery? Následující text se na Estonsko zaměřuje trochu nezvyklou optikou: přes jeho úspěchy a potřeby v oblasti strojírenství.

Strojírenství a kovovýroba patří ke třem největším průmyslovým odvětvím v Estonsku. Po službách, dominujících na tvorbě estonského HDP, představuje strojírenství, kovovýroba, dále dřevopráce průmysl a potravinářství klíčové sektory tamního hospodářství.

Uplatnění českých obráběcích center

Z hlediska obrátu a realizované exportu je jednoznačně na tamním trhu největším hráčem v odvětví strojírenství a kovovýroby společnost BRT Group Holding s estonským sídlem je symbolem loděařského průmyslu, a to nejen v Estonsku, ale napříč celým Pobaltím. Díky vysoce kvalitnímu strojovému parku, zahrnujícímu mimo jiné horizontální obráběcí stroje a velké obráběcí centrum od českých

Estonská pobočka švýcarské společnosti ABB pak u tamních firem objednává dílce, ze kterých na okraji Tallinu sestavuje komponenty (hlavně statory a rotory) pro motory a generátory.

Spolupráce na poli železničního strojírenství

Svoji mezaní obtejnou stopu má v Estonsku rovněž dopravní strojírenství. Stejně jako v celém Pobaltí se i v jeho nejsevernější části modernizují a opravují a rekonstruují lokomotivy a vagony. Vzhledem k tomu, že v regionu stále nacházejí v užití řady lokomotiv značky ČKD, dodávaných z bývalého Československa do tehdejšího Sovětského svazu, jsou modernizace v zásadě nevyhnutelné.

Největší soukromou estonskou společností, která se na opravy a modernizaci železničních lokomotiv a vagonů

vozovatelé lokomotiv, které vyžadují odborné opravy, primárně velkých agregátů jako motorů, převodovek, kompresorů a dalších velkých mecha-

Estonsko, coby země s dlouholetou tradicí nepřítlač ekologické těžby a správy ropných břidelic, je nuceno svůj energetický mix rozšířit o obnovitelné zdroje energie.

S ohledem na severské klima a dané přírodní podmínky je velká pozornost věnována větrné energetice. Konkrétně v Estonsku se aktuálně plánuje nedaleko od města Pärnu výstavba největší estonské větrné farmy o výkonu 255 MW s 38 větrnými turbinami. S největší pravděpodobností

ropných břidelic, spíše naopak. V nadcházejících letech plánuje otevření nových těžebních míst státní společnost Eesti Energia (neboli EnnEit) i soukromá společnost Viru Keemia Grupp. Tyto projekty si vyžadují investice do nových těžebních zařízení a velké rekonstrukce infrastruktury.

A zmíněná společnost Viru Keemia Grupp, jeden z největších průmyslových holdingů v Estonsku, plánuje ještě další nezanedbatelný projekt: výstavbu celulozky v hodnotě jedné miliardy eur. I zde se bezesporu může uplatnit produkce českého strojírenství.

V případě infrastruktury nelze opomenout ani roky připravovaný projekt Rail Baltica, vysokorychlostní železniční trať spojující státy Pobaltí a Polsko, který se posunul do své stavební fáze a bude vyžadovat komponenty pro infrastrukturu, posadí také rozvoj železničních dep pro údržbu moderních osobních a nákladových vlakových jednotek.

CzechTrade nabízí pomocnou ruku

Zahranitní kancelář CzechTrade Pobaltí rovněž připravuje národní

- Platformy pro nákladové železniční vagony
- Machine for testing abrasive wheels for rotational breakage
- Custom made metal/steel parts
- Metal sheets, pipes
- Drilling rods, anchor bolts, expansion shells, drill bits
- Explosives, explosive wires
- Boilers, burners, their spare parts and also service providers
- Transformers (electrical supply components)
- Generators
- All kinds of electrical motors, spare parts

Aktivity ZK Pobaltí (3)

- Intenzivní komunikace s místními potenciálními partnery a sběr **POPTÁVEK**

BusinessINFO.cz
VÁŠ ZDROJ OVĚŘENÝCH ZPRÁV, NÁVODŮ A RAD

Věděli jste, že..

Na území Lotyšska nejsou dálnice – při plánování obchodního jednání a přejezdů je třeba počítat s pomalejšími přejezdy a (s drobnými výjimkami) na rychlost max. 90 km/hod mimo město.

Pracovní cesty do Pobaltí neplánujte na období **svátku letního slunovratu a svatého Jana (23.června)**. Tyto svátky patří mezi nejvýznamnější v roce.

V roce 2023 Lotyšsko společně s Finskem hostilo MS v ledním hokeji. **Lotyšský tým** vybojoval historické umístění – **vyhrál bronzovou medaili!**

Pobaltí: jen geografické označení

**Pobaltí = jeden název, tři různé trhy,
mnoho hrdých kultur**

- Země Pobaltí netvoří jeden homogenní celek
- Litevština a lotyština patří do baltské skupiny jazyků, estonština do ugrofinské
- Míra ekonomické vyspělosti, cenové hladiny a způsoby obchodních jednání se liší

Ekonomická situace

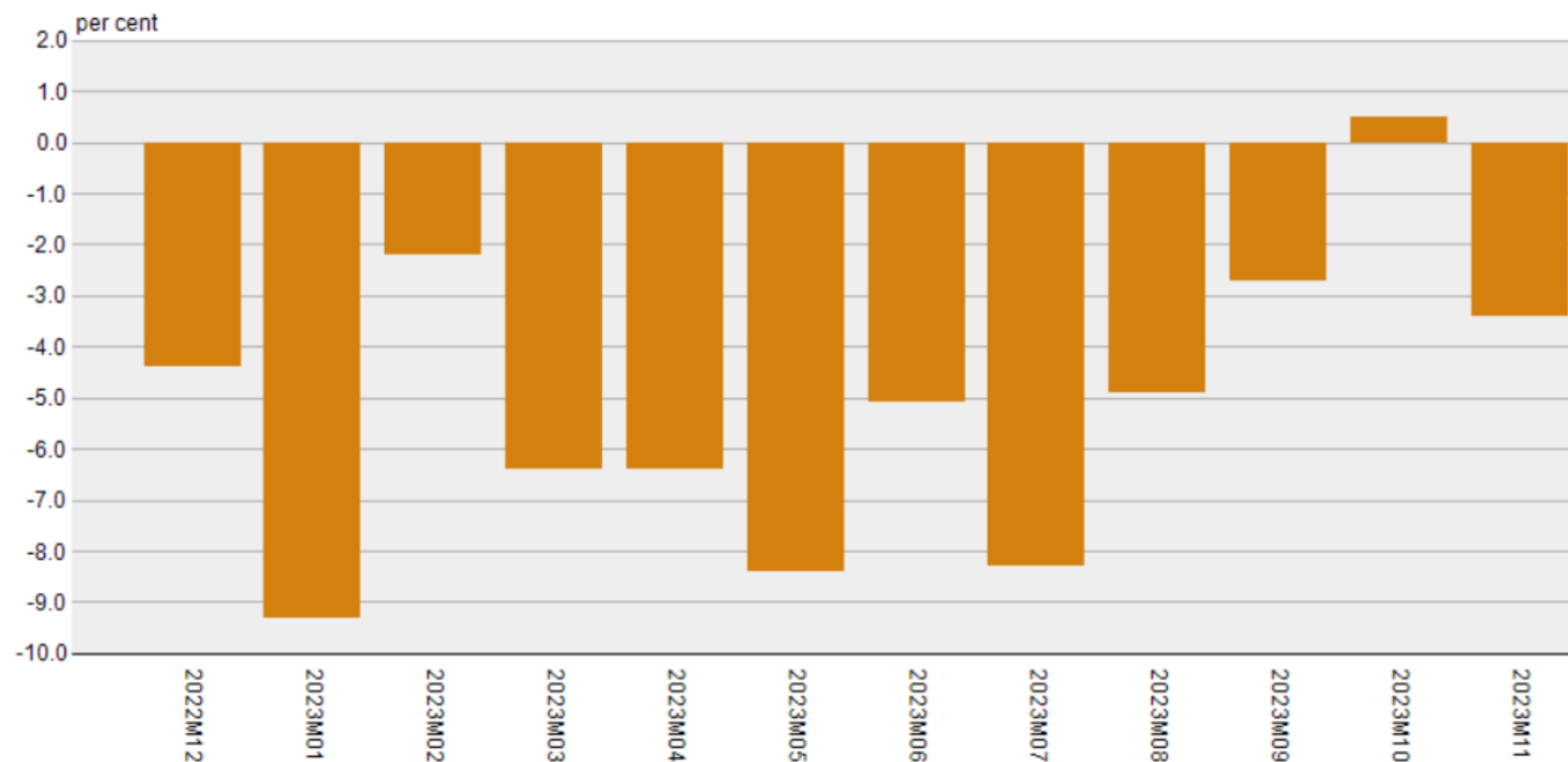
LATVIA: Key economic indicators, 2022-2025

Annual % change unless stated otherwise	2022	2023F	2024F	2025F
Real GDP	3.4	-0.4 (0.3)	1.4 (1.7)	2.5 (2.8)
Household consumption	6.0	-2.1 (0.1)	1.3 (2.4)	3.4 (3.5)
Government consumption	2.8	4.4 (3.0)	1.6 (1.4)	2.0 (2.4)
Gross fixed capital formation	0.6	6.0 (6.9)	4.2 (4.0)	3.6 (3.5)
Exports of goods and services	10.3	-4.0 (-1.9)	0.5 (2.0)	4.4 (4.3)
Imports of goods and services	11.1	-2.4 (1.5)	0.5 (2.6)	4.8 (4.3)
CPI (average)	17.3	9.0 (9.0)	1.8 (2.0)	2.5 (2.5)
Unemployment (% of labour force)	6.9	6.5 (6.5)	6.6 (6.6)	6.1 (5.9)
Employment	2.6	0.0 (0.0)	0.0 (0.0)	0.5 (0.7)
Gross monthly wage	7.5	11.5 (11.5)	8.0 (8.0)	7.5 (7.5)
Nominal GDP, billion euro	38.9	41.8 (42.9)	43.6 (44.9)	46.1 (47.6)

Zdroj: Swedbank Economic Outlook – November 2023.

Ekonomická situace - Lotyšsko

Changes in volume of industrial production (as per cent of corresponding period of previous year calendar adjusted data – Time period. Industry.

Zdroj: Statistical office of Latvia.

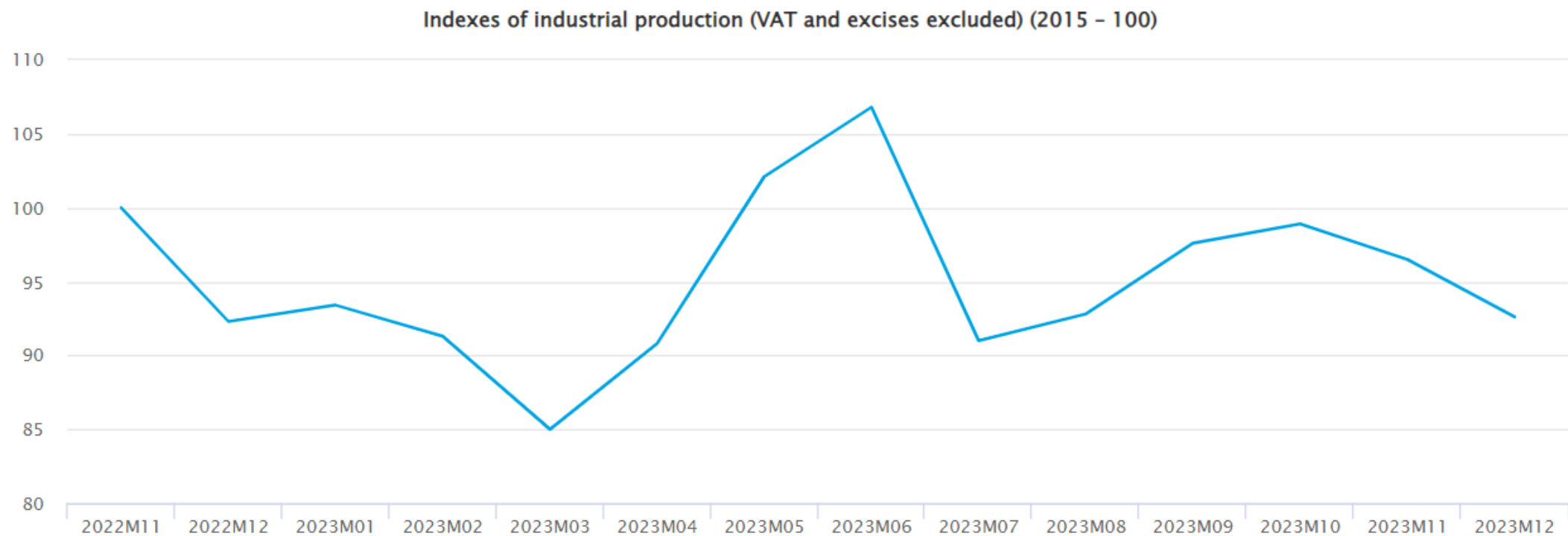
Ekonomická situace

LITHUANIA: Key economic indicators, 2022-2025

Annual % change unless stated otherwise	2022	2023F	2024F	2025F
Real GDP	2.4	-0.3 (-0.3)	1.2 (1.5)	2.0 (2.3)
Household consumption	2.0	-1.0 (0.8)	2.8 (3.7)	4.2 (4.0)
Government consumption	0.4	0.5 (0.5)	1.0 (0.5)	0.5 (1.0)
Gross fixed capital formation	3.6	8.5 (6.5)	3.2 (4.5)	5.5 (5.5)
Exports of goods and services	12.2	-2.8 (-2.5)	2.5 (2.8)	4.4 (4.4)
Imports of goods and services	12.4	-3.0 (-1.2)	4.0 (4.6)	5.4 (5.4)
CPI (average)	19.6	9.4 (9.4)	1.8 (1.8)	2.5 (2.5)
Unemployment (% of labour force)	5.9	6.7 (7.3)	7.1 (7.0)	6.7 (6.7)
Employment	3.8	1.0 (0.6)	-0.7 (-0.2)	0.1 (0.0)
Gross monthly wage	13.3	11.7 (12.2)	8.5 (8.6)	6.2 (6.5)
Nominal GDP, billion euro	67.4	73.4 (72.7)	75.6 (75.1)	79.0 (78.8)

Zdroj: Swedbank Economic Outlook – November 2023.

Ekonomická situace - Litva

Zdroj: Statistical office of Lithuania.

Ekonomická situace

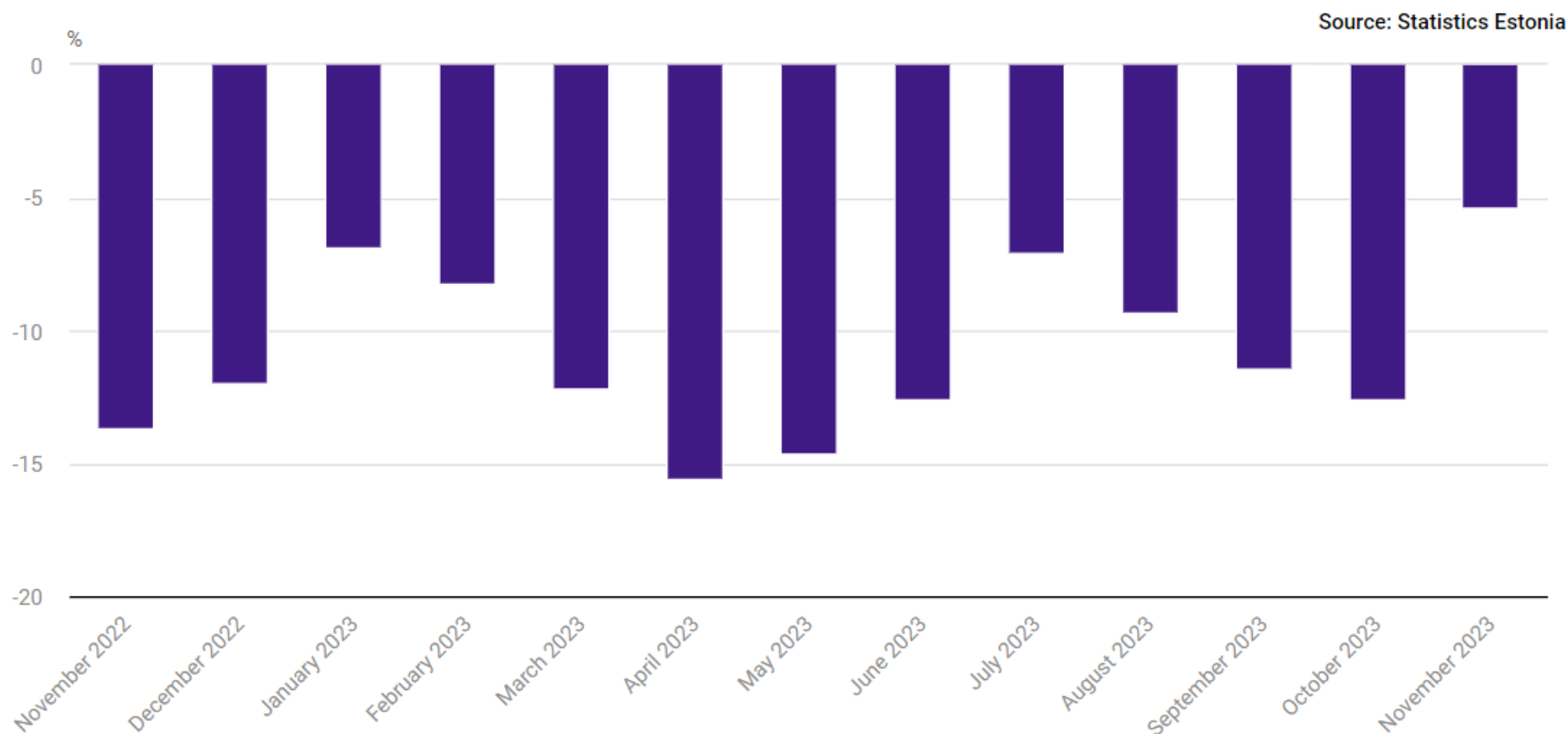
ESTONIA: Key economic indicators, 2022-2025

Annual % change unless stated otherwise	2022	2023F	2024F	2025F
Real GDP	-0.5	-2.5 (-2.0)	0.7 (2.0)	2.3 (3.0)
Household consumption	2.0	-2.2 (-2.0)	1.5 (2.0)	3.5 (3.5)
Government consumption	0.1	1.0 (1.5)	1.5 (3.0)	2.0 (2.0)
Gross fixed capital formation	-3.7	-13.0 (-3.0)	3.0 (4.0)	5.0 (5.0)
Exports of goods and services	3.0	-4.5 (-3.0)	1.0 (2.5)	3.0 (3.5)
Imports of goods and services	3.2	-6.0 (-4.5)	0.7 (2.0)	4.0 (3.5)
CPI (average)	19.4	9.5 (9.8)	3.8 (4.3)	2.4 (2.4)
Unemployment (% of labour force)	5.6	6.8 (6.5)	7.6 (6.7)	6.3 (5.4)
Employment	4.1	2.0 (2.2)	-0.4 (0.5)	0.3 (0.3)
Gross monthly wage	11.6	11.2 (11.2)	7.4 (7.8)	7.1 (7.4)
Nominal GDP, billion euro	36.0	38.2 (38.4)	39.8 (40.6)	41.6 (42.7)

Zdroj: Swedbank Economic Outlook – November 2023.

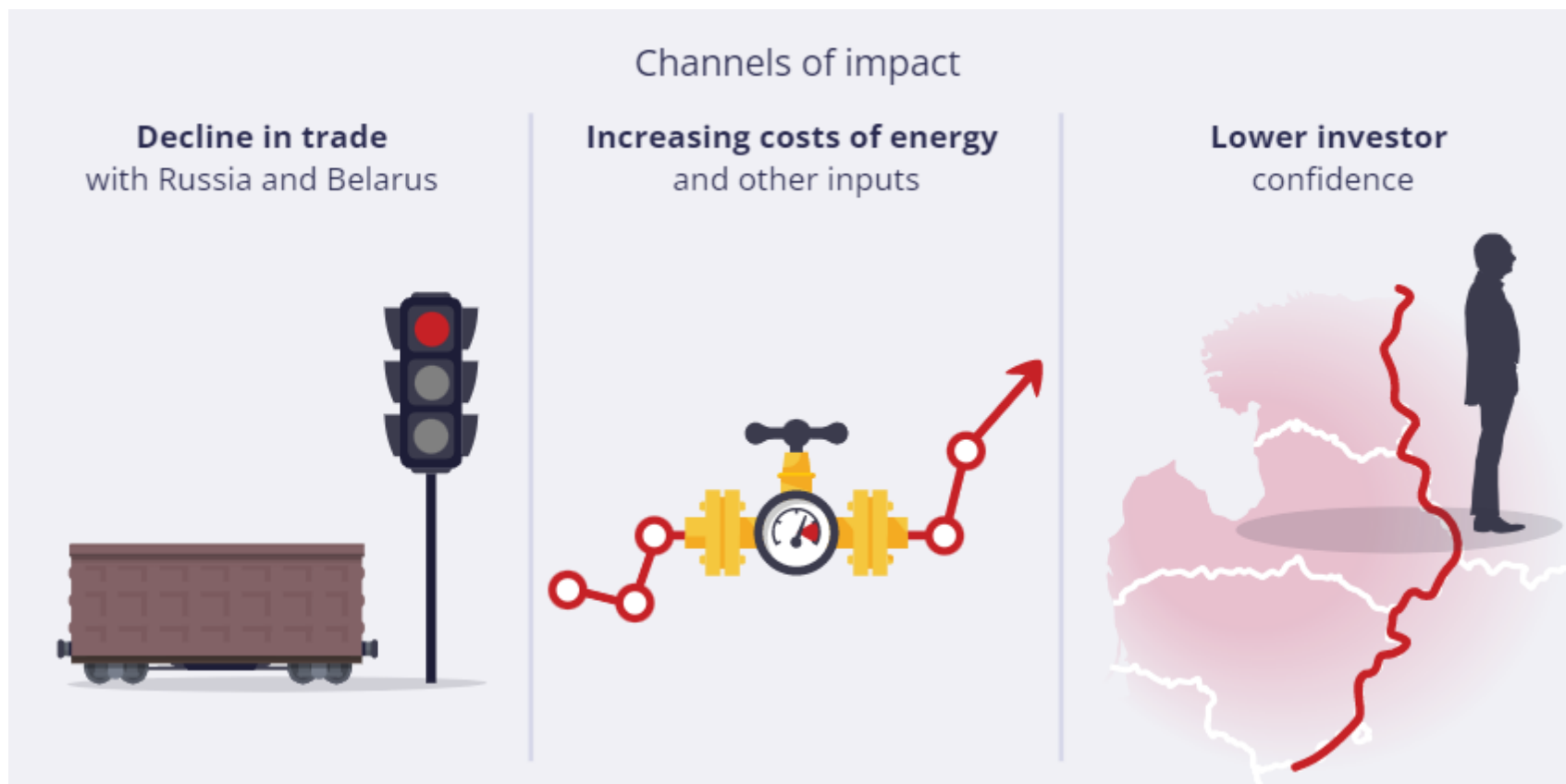
Ekonomická situace - Estonsko

Change in volume index of industrial production compared with corresponding month of previous year (adjusted with the number of working days) ☰

Zdroj: Swedbank Economic Outlook – November 2023.

Válka na Ukrajině: ekonomické dopady na státy Pobaltí

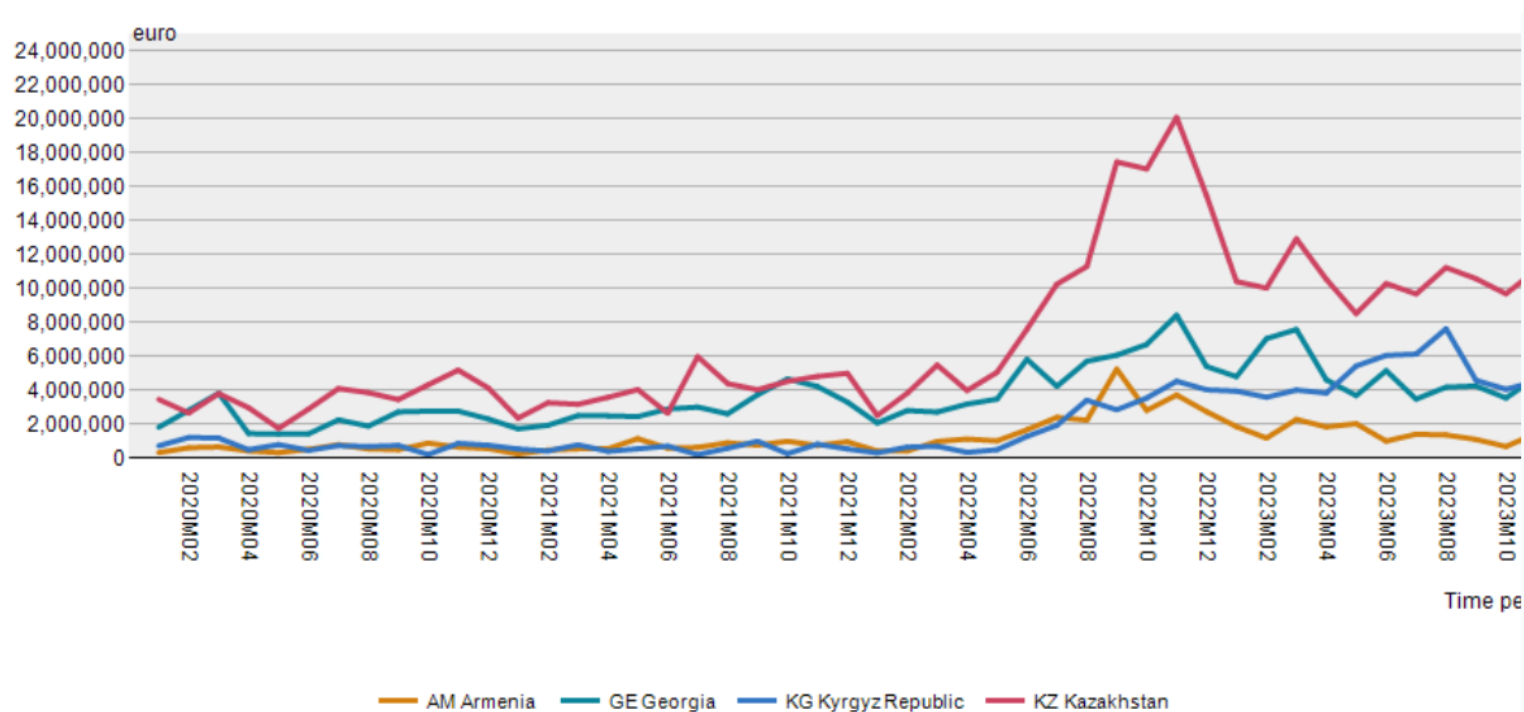

Válka na Ukrajině: ekonomické dopady na státy Pobaltí

- Rychlé odstřížení se od ruských energií a nákup od alternativních dodavatelů → extrémní zvýšení cen energií → v roce 2023 historicky nejvyšší inflace za posledních 20-25 let (největší nárůst cen u potravin)
- Omezení či zakázání dovozu dalších ruských a běloruských komodit a zboží (materiálů a polotovarů – primárně z kovů, dřeva, chemických látek) → alternativní dodávky jsou dražší, dotčení výrobci jsou cenově méně konkurenceschopní
- Problémy s dodávkami náhradních dílů a s poskytováním servisu ruským technologiím/strojům v Pobaltí
- Výrazné problémy firem s ruským kapitálem/vlastníky (např. Lifosa spadající pod Eurochem)
- Zpomalení přílivu zahraničních investic, zvýšená opatrnost bank při poskytování úvěrů (primárně Lotyšsko)

Válka na Ukrajině: ekonomické dopady na státy Pobaltí

Lotyšský export zboží EUR (2020 – 10/2023)

Zdroj: https://data.stat.gov.lv/pxweb/en/OSP_PUB/START__TIR__AT__ATD/ATD020m/chart/chartViewLine/

Pobaltí: Jeden název, tři různé trhy Charakter ekonomik

SPOLEČNÉ RYSY

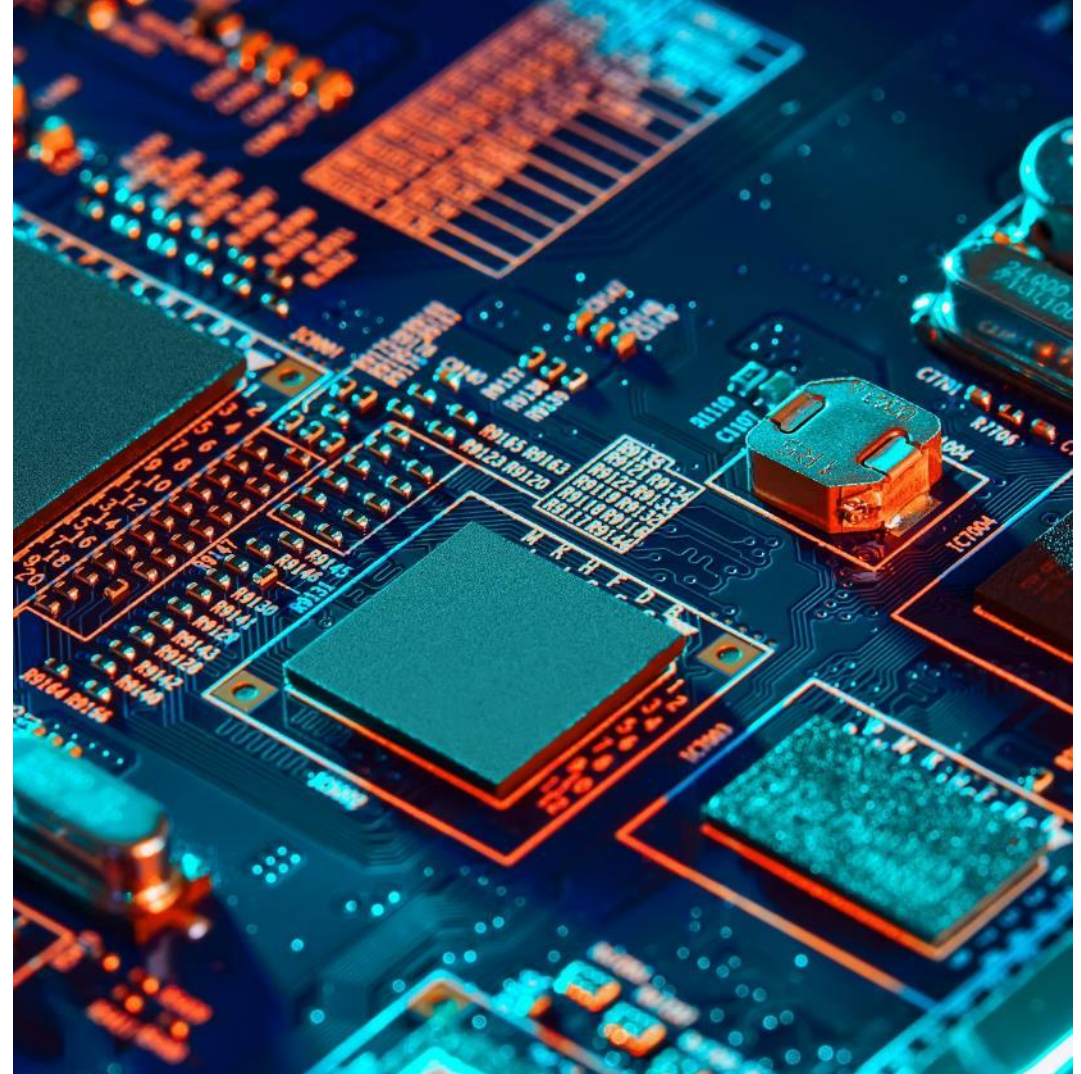
- Vysoký podíl služeb na HDP
- Zemědělství, potravinářský průmysl
- Lesnictví, dřevozpracující průmysl + nábytkářský průmysl
- IT a softwarové inženýrství
- Transport, logistika

Pobaltí: Jeden název, tři různé trhy Průmyslové obory

LITVA - SPECIFIKA

- Chemický průmysl
- Biotechnologie
- Obecně Life Sciences
- Elektronika
- Výroba laserů
- Fintech

ACHEMA

Pobaltí: Jeden název, tři různé trhy Průmyslové obory

LOTYŠSKO - SPECIFIKA

- Chemický průmysl
- Farmaceutický průmysl
- Elektronika a elektrotechnika
- „Beauty industry“

*Mikro***Tik**

OlainFarm

MÁDARA
organic skincare

Pobaltí: Jeden název, tři různé trhy Průmyslové obory

ESTONSKO – SPECIFIKA

- IT a telekomunikace
- Digitalizace
- Elektronika
- Strojírenství (lod'ařský průmysl)
- Těžební průmysl
- Rybolov

Bolt

BLRT
G R U P P

 VKG
VIRU KEEMIA GRUPP

Time Break, aneb první prostor pro vaše dotazy

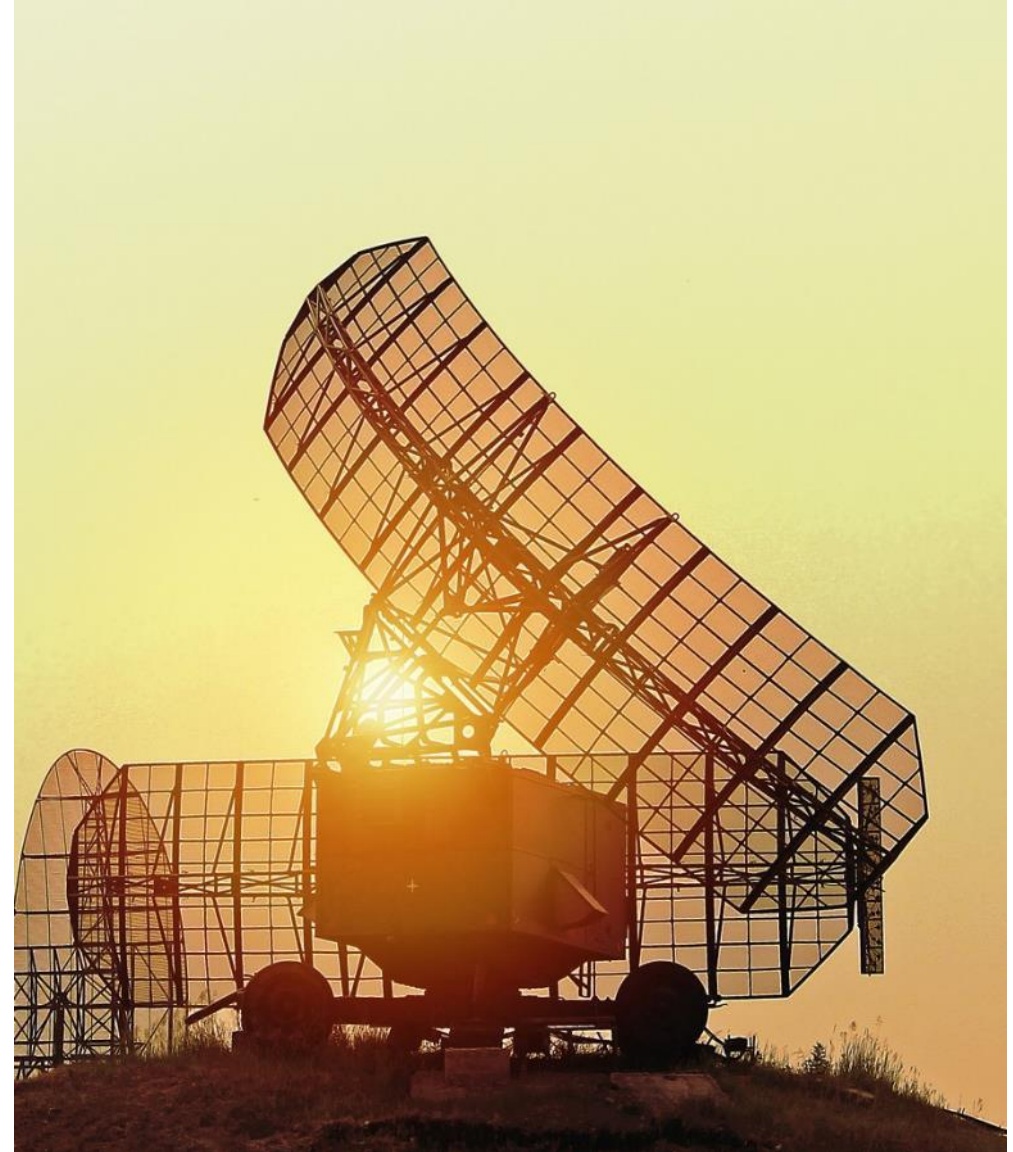
Exportní příležitosti

- **Synchronizace elektrických přenosových soustav** států Pobaltí s Evropskou kontinentální sítí
+ modernizace a posílení el.soustav v jednotlivých zemích (nové trafostanice, transformátory, nadzemní i kabelové vedení,..)
- Důraz na **rozvoj obnovitelných zdrojů** – budování offshorových větrných parků, stavba spaloven biomasy, úvahy o modulárním jaderném reaktoru v Estonsku
- **Budování nových terminálů pro příjem zkapalněného zemního plynu** (nejdříve plovoucí terminály, později stacionární)
- Další **investice do těžby ropných břidlic v Estonsku** (otevírání nového dolu)
- **Výstavba celulózky v Estonsku** – projekt v hodnotě 1 mld. EUR

- **Projekt Rail Baltica** – budování železničního koridoru spojující Tallinn až Varšavu; plánované dokončení v r. 2030, více viz: <https://www.railbaltica.org/tenders/>

Exportní příležitosti

- **Obranný průmysl** – dlouhodobé plnění závazků vůči NATO, snahy o posílení vlastní výrobní základny
- **Softwarové inženýrství** (kyber bezpečnost, digitální a autonomní technologie)
- **Life Sciences** (farmacie, biotechnologie)
- Stroje a technologie pro potravinářský průmysl
- Stroje a technologie pro lesnictví a dřevozpracující průmysl
- ...

*Komunikaci s potenciálním obch. partnerem začněte **vždy v angličtině**. Pokud vycítíte u partnera komunikační obtíže, nabídněte mu ruštinu. Písemné oslovení může mít obě mutace.*

Oslovení obchodních partnerů

- Email adresujte **konkrétní osobě** (zástupce firem hledejte na LinkedIn)
- Nebojte se „odhalit“, že jste **česká firma** (v Pobaltí má česká výroba dobrý zvuk)
- Nezapomeňte uvést své **reference** – nejvíce se cení z Německa a Severských zemí/Skandinávie
- **Status** hraje roli – pod oslovovacím e-mailem / dopisem by měl být podepsán výše postavený manažer české společnosti (ředitel, obchodní / exportní ředitel)
- Pokud do týdne nedostanete odpověď na Váš email, potenciálnímu obchodnímu partnerovi z Pobaltí **zavolejte** – nejedná se o neslušnost, ale o běžnou (a často nezbytnou!) komunikační praxi

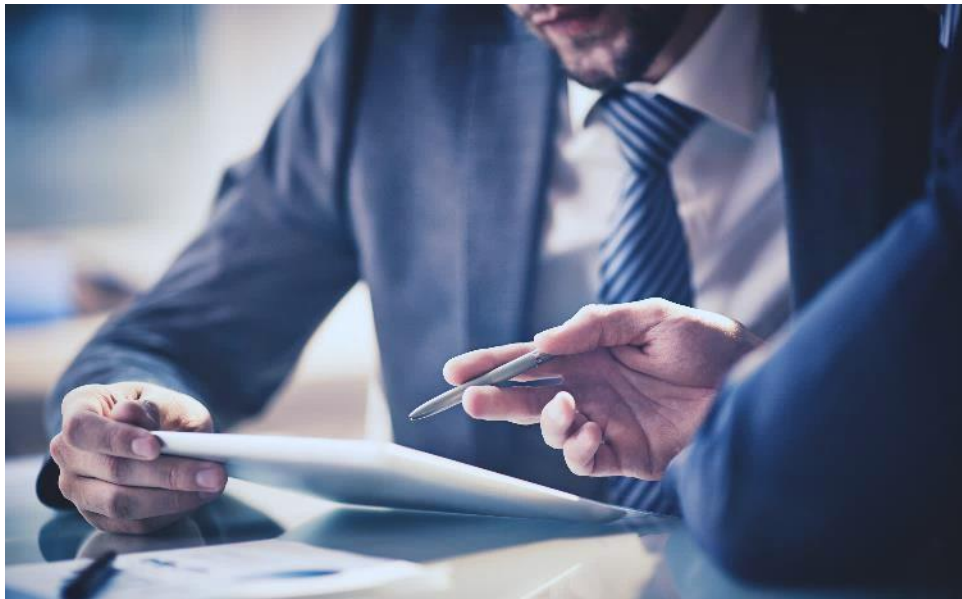
Tipy pro obchodní komunikaci

- Obchodního partnera budete zpravidla potřebovat pro **každou zemi zvlášť**
- Nenechte se odradit počáteční **rezervovaností** obchodního partnera (platí primárně pro Lotyšsko a Estonsko)
- Připravte se na **pragmatismus**
- Hovor začněte v **angličtině**, někdy si situace vyžádá ruštinu
- Raději se nevyjadřujte k politice (primárně vztahu k RF)
- Obchod děláte s člověkem, nikoli s firmou – **osobní setkání** je důležitou (často nezbytnou) součástí obchodních námluv
- Na jednání se **připravte** a přijďte včas

Budte připraveni na výraznou národní hrdost

Prověření obchodních partnerů

Potřebujete zjistit:

- Jaký má firma **orientační obrat**?
- Jak **dlouho** působí na trhu?
- Zda má **zaplacené daně**?
- Kolik má **zaměstnanců**?
- Nebo zda u ní není **evidována insolvence**?

Použijte následující portály:

Litva:

- <https://rekvizitai.vz.lt/en/>
- <https://new.infobankas.lt/>
- https://www.registrucentras.lt/jar/p_en/

Lotyšsko:

- <https://www.lursoft.lv/?l=en>

Estonsko:

- </www.e-krediidiinfo.ee/>
- <https://ariregister.rik.ee/eng>

Registry veřejných zakázek

- Litva
- <https://cvpp.eviesiejpirkimai.lt/>
- Lotyšsko
- <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/>
- Estonsko
- <https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/search-links>

Používejte funkci automatického překladu webových stránek, řada informací je totiž dostupná jen v úředních jazycích.

Co nabízíme českým firmám: individuální přístup

Informační servis a exportní poradenství

Základní průzkum trhu, konzultace
strategie vstupu na trh, aktuální
obchodní příležitosti.

(poskytováno bezplatně)

**Oslovení potenciálních
obchodních partnerů
a zjištění jejich zájmu
o výrobek/službu**

(placená služba)

**Individuální asistence
šité na míru**

Dlouhodobé exportní asistence,
pomoc při zakládání společnosti,
podnikatelské mise a prezentace

(placené služby)

Účast na společných expozičních CzechTrade

Možnost prezentace firmy na českém národním stánku na mezinárodních výstavách a veletrzích za finančně zvýhodněných podmínek.

Úspěšný export do Pobaltí

Veletržní a jiné akce v Pobaltí

Veletrh s účastí CzechTrade:

- Tech Industry – strojírenství, automatizace, materiály, technologie a nástroje pro průmyslovou výrobu (Riga, Lotyšsko, listopad 2024), podpora z programu PROPED

Další veletrhy v regionu:

- Resta – stavebnictví (Vilnius, Litva, duben)
- Riga Food – potravinářství (Riga, Lotyšsko, září)
- Riga COMM – business technology veletrh a konference (Riga, Lotyšsko, říjen)

Prostor pro Vaše dotazy

Věra Všetická
Vedoucí ZK Pobaltí

E-mail: vera.vsetickova@czechtrade.cz
Tel.: +371 266 281 56

-   CzechTrade
- czechtrade
- czechtradeofficial3990
- design.centrum